

Katowice, dnia 9 maja 2005 r.

Znak: WK-6100/5/4/2004

Pan
Wójt Gminy
Pilchowice

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 17 stycznia do 28 lutego 2004 roku kontrolę kompleksową Gminy Pilchowice za okres od 1 stycznia 2001 roku do 28 lutego 2005 roku.

Ustalenia kontroli zostały zawarte w protokole kontroli przekazanym jednostce kontrolowanej w dniu 9 marca 2005 r.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości stwierdzone w trakcie kontroli, wskazując zarazem wnioski zmierzające do ich usunięcia, stosownie do treści art. 9 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 z późn. zm.).

W zakresie ustaleń ogólnie – organizacyjnych

- *Brak ustalenia i wprowadzenia do stosowania:*
  - *instrukcji ewidencji i kontroli druków ścisłego zarachowania,*
  - *opisu sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych obejmującego wykaz ksiąg rachunkowych (w tym prowadzonego przy użyciu komputera – wykazu zbioru danych tworzących księgi rachunkowe na komputerowych nośnikach danych z określeniem ich struktury, wzajemnych powiązań oraz ich funkcji w organizowaniu całości ksiąg rachunkowych i w procesach przetwarzania danych) oraz opisu systemu informatycznego zawierającego wykaz programów, procedur lub funkcji, a zależności od struktury oprogramowania wraz z opisem algorytmów i parametrów oraz programowych zasad ochrony danych i systemu ich przetwarzania, również określenia wersji oprogramowania i daty rozpoczęcia eksploatacji. Powyższym naruszono art. 10 ust. 1 oraz art. 10 ust. 1 pkt 3b i 3c ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 późn. zm.).*

Odpowiedzialność za stwierdzoną nieprawidłowość ponosi p. Wilhelm Krywalski – Wójt Gminy Pilchowice, stosownie do art. 4 ust. 5 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm.).

Wniosek nr 1

Określić i wprowadzić w drodze zarządzenia instrukcję ewidencji i kontroli druków ścisłego zarachowania oraz ustalić wykaz ksiąg rachunkowych, a także prowadzony przy użyciu komputera wykaz zbiorów danych na komputerowych nośnikach danych, stosownie do wymogów art. 10 ust.1 i art. 10 ust. 1 pkt 3b i 3c ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm.).

W zakresie kontroli wewnętrznej

- *Zaniechanie przeprowadzenia w 2003 i 2004 roku kontroli finansowej w podległych jednostkach organizacyjnych, w zakresie przestrzegania wprowadzonych przez kierowników tych jednostek procedur kontroli finansowej, co jest wymagane przepisami art. 127 ust. 2 i ust. 3 ustawy 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148 z późn. zm.).*

Kontroli nie przeprowadzono w żadnej jednostce.

Odpowiedzialność za stwierdzoną nieprawidłowość ponosi p. Wilhelm Krywalski – Wójt Gminy Pilchowice, który nie zorganizował systemu kontroli.

Wniosek nr 2

Przeprowadzić kontrolę finansową wszystkich jednostek organizacyjnych Gminy Pilchowice, w zakresie przestrzegania przez te jednostki realizacji procedur kontroli, mając na uwadze przepisy art. 127 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148 z późn. zm.).

W zakresie dochodów budżetowych

- *Zaniechanie podjęcia czynności sprawdzających mających na celu ustalenie zasadności korzystania przez podatników ze zwolnień w podatku od nieruchomości, i tak:*
  - *podatnik o numerze karty kontowej 10028 wykazał w deklaracji podatku od nieruchomości za lata 2003 – 2004 zwolnienie w podatku wynikające z przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Podatnik nie spełniał jednak warunku wymaganego art. 9 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o zmianie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 200, poz. 1683) oraz w art. 7 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2002 r. Nr 9, poz. 84 z późn. zm.), zgodnie z którym ze zwolnienia korzystać mogą zakłady pracy chronionej na mocy decyzji przyznającej status prowadzącego zakład pracy chronionej wydanej przed dniem 1 stycznia 2003 r na okres 3 lat.*
  - *Podatnik o numerze karty kontowej 90047 będący kościelną osobą prawną a prowadzący Dom Pomocy Społecznej w Pilchowicach złożył deklarację podatkową za lata 2003 – 2004, w których wykazał grunty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej o powierzchni 11.925 m² jako zwolnione z opodatkowania na podstawie ustawy o stosunku państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej z dnia 17 maja 1989 r. (Dz.U. z 1989 r. Nr 29, poz. 154 z późn. zm.). Zgodnie z art. 55 ust. 4 w związku z art. 5 ust. 1 kościelne osoby prawne są zwolnione od opodatkowania nieruchomości lub ich części stanowiących własność tych osób lub używanych przez nie na podstawie innego tytułu prawnego wyłącznie na cele niemieszkalne.*

- *Podatnik o nr karty kontowej 51115 wykazał w złożonych informacjach za okres 2003 – 2004 powierzchnię 26.400 m² gruntu związanego z prowadzoną działalnością gospodarczą. Z udzielonej koncesji na wydobywanie piasku ważnej do 31 grudnia 2011 roku wynika, że powierzchnia obszaru górniczego wynosi 93.540 m². Zgodnie z art. 1a ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2002 r. Nr 9, poz. 84 z późn. zm.) grunty związane z działalnością gospodarczą to grunty będące w posiadaniu przedsiębiorcy lub innego podmiotu gospodarczego chyba, że przedmiot opodatkowania nie jest i nie może być wykorzystywany do prowadzenia tej działalności ze względów technicznych.*

Przyczyną powstania wyżej wymienionych nieprawidłowości był brak dołożenia należytej staranności przy wykonywaniu czynności służbowych przez inspektora ds. wymiaru podatków.

Wniosek nr 3

Wszczęć postępowanie podatkowe w trybie art. 165 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz.U z 2005 r. Nr 8, poz. 60) w celu ustalenia prawidłowej wysokości zobowiązania podatkowego z tytułu podatku od nieruchomości dla podatników o nr kart kontowych 10028, 90047 oraz 51115.

- *W Urzędzie Gminy w Pilchowicach nie kasowano znaków opłaty skarbowej, czym naruszono zapis § 8 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 grudnia 2000 r. w sprawie pobierania, zapłaty i zwrotu opłaty skarbowej oraz sposobu prowadzenia rejestrów tej opłaty (Dz.U. Nr 110, poz. 1176 z późn. zm.). Przyczyną powstania nieprawidłowości był brak rzetelnego wykonywania obowiązków przez pracowników, do których należało rozpatrywanie podań, dokonywanie czynności urzędowych oraz wydawanie zezwoleń bądź zaświadczeń.*

Wniosek nr 4

Wzmocnić nadzór nad pracownikami zakresie wykonywania przez nich czynności określonych w § 8 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 grudnia 2000 r. w sprawie pobierania, zapłaty i zwrotu opłaty skarbowej oraz sposobu prowadzenia rejestrów tej opłaty (Dz.U. Nr 110, poz. 1176 z późn. zm.), stosownie do art. 35a ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148 z późn. zm.).

- *Zaniechanie podjęcia bieżących czynności egzekucyjnych w stosunku do podatników nieterminowo regulujących zobowiązania podatkowe z tytułu podatku od nieruchomości, i tak:*
  - *w stosunku do podatnika o numerze karty kontowej 10044, który nie regulował zobowiązań od 2000 r. i nie przedłożył deklaracji na rok 2003, zaniechano ustalenia zobowiązania podatkowego za ten rok, a ponadto nie wysłano upomnień i nie wystawiono tytułów wykonawczych na zaległości podatkowe;*
  - *w stosunku do podatnika o numerze karty kontowej 10002 zaniechano dochodzenia przypisanych odsetek w wysokości 29.900,20 zł za okres od 1 stycznia 2002r. do 26 grudnia 2003 r., które naliczono od nieterminowego regulowania zobowiązań podatkowych.*

*Powyższym naruszono przepisy art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U. z 2002 r. Nr 110, poz. 968 z późn. zm.) w związku z postanowieniami § 2 i § 3 ust. 1, § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U. Nr 137, poz. 1541 z późn. zm.).
Przyczyną powstania nieprawidłowości był brak dołożenia należytej staranności przy wykonywaniu czynności służbowych przez pracowników referatu finansowego, a także brak stosownego nadzoru ze strony Wójta Gminy.*

Wniosek nr 5

Sporządzić tytuły egzekucyjne obejmujące zaległości podatkowe oraz odsetki od nieterminowo regulowanych zobowiązań podatkowych przez podatników o numerach kont 10044 oraz 10002 oraz przekazać je właściwemu organowi egzekucyjnemu, zgodnie z postanowieniami § 6 ust.1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U. Nr 137, poz. 1541 z późn. zm.).

Wniosek nr 6

Wzmocnić nadzór nad pracownikami referatu finansowego w zakresie wykonywania bieżących czynności egzekucyjnych w stosunku do podatników będących w zwłocie w regulowaniu zobowiązań podatkowych z tytułu podatku od nieruchomości, stosownie do przepisów art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U. z 2002 r. Nr 110, poz. 968 z późn. zm.) w związku z postanowieniami § 2 i § 3 ust. 1, § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U. Nr 137, poz. 1541 z późn. zm.), mając na uwadze art. 35a ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148 z późn. zm.).

W zakresie wydatków budżetowych

- *Bezpodstawne wypłacenie w roku 2003 jednemu pracownikowi zaś, w roku 2004 czterem pracownikom, świadczeń z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych – „wczasy pod gruszą”, pomimo iż nie spełnili oni warunku niezbędnego do otrzymania tego świadczenia, tj. korzystania w danym roku z urlopu wypoczynkowego w wymiarze co najmniej czternastu dni kalendarzowych. Warunek powyższy został określony w § 8 pkt 2 zakładowego regulaminu korzystania ze świadczeń funduszu socjalnego.
Wypłacone nienależnie świadczenia za lata 2003 – 2004 wynosiły łącznie 2.080,00 zł.
Przyczyną powyższego było nierzetelne wykonywanie obowiązków przez inspektora ds. kadr, którzy podpisał listy wypłat świadczeń za lata 2003 - 2004 pod względem merytorycznym.*

Wniosek nr 7

Podjąć działania mające na celu zwrot nienależnie wypłaconych świadczeń z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w łącznej kwocie 2.080,00 zł, a w przypadku braku dobrowolnych wpłat, wyegzekwować je od osoby, która akceptowała pod względem merytorycznym dokumenty stanowiące podstawę do

wypłaty, stosownie do zasad określone w przepisach działu piątego ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz.U z 1998 r. Nr 21, poz. 94 z późn. zm.).

- *Wykonanie na podstawie umowy Nr 3410/24/39/04 z dnia 22 września 2004 r. odcinka wodociągu przy ul. Dworcowej w Stanicy bez wymaganego pozwolenia na budowę. Powyższym działaniem naruszono przepis art. 28 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz.U. z 2003 r. Nr 207, poz. 2016 z późn. zm.) stanowiącym, że roboty budowlane można rozpocząć jedynie na podstawie ostatecznej decyzji o pozwoleniu na budowę.
Przyczyną powstania nieprawidłowości było nierzetelne wykonywanie obowiązków służbowych przez inspektora nadzoru, któremu Wójt Gminy zlecił czynności związane z przygotowaniem inwestycji.*

Wniosek nr 8

Wzmocnić nadzór nad inspektorem nadzoru w zakresie przestrzegania obowiązku rozpoczynania robót budowlanych wyłącznie po otrzymaniu ostatecznej decyzji o pozwoleniu na budowę, mając na uwadze art. 35a ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148 z późn. zm.) oraz art. 28 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane (Dz.U. z 2003 r. Nr 207, poz. 2016 z późn. zm.).

- *Przy udzielaniu w roku 2004 zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego na „Budowę sieci wodociągowej w sołectwie Wilcza i Stanica” nie odrzucono oferty złożonej przez Zakład Instalatorstwa Sanitarnego, Gazowego i CO Zdzisław Młynarski z siedzibą w Gliwicach, pomimo iż zawierała ona błąd w obliczeniu ceny. W złożonej ofercie zastosowano nieprawidłową stawkę VAT (przyjęto 22% zamiast 7%). Brak odrzucenia oferty z nieprawidłowo ustaloną ceną naruszył przepis wynikający z art. 89 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. Nr 19, poz. 177 z późn. zm.).
Odpowiedzialność za powyższe ponosi p. Wilhelm Krywalski – Wójt Gminy Pilchowice.*

W zakresie rachunkowości

- *Zaniechanie sporządzenia i przekazania do referatu finansowego dowodów OT potwierdzających zakończenie inwestycji wykonanych w roku 2004 r. Działaniem tym uniemożliwiono ujęcie zakończonych inwestycji w ewidencji roku 2004 na koncie 011 – środki trwałe”, czym naruszono zapis pkt 7 ust. 3 część II Zarządzenia nr 0151/40/03 Wójta Gminy z dnia 31 grudnia 2003 r. w sprawie instrukcji obiegu i kontroli dokumentów księgowych oraz art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U z 2002 r. Nr 76, poz. 694 ze zm.)
Przyczyną powstania nieprawidłowości było nierzetelne wykonywanie obowiązków przez inspektora nadzoru, który zobowiązany był do przekazania do referatu finansowego dowodów OT.*

Wniosek nr 9

Sporządzić i przekazać do referatu finansowego dokumenty potwierdzające przyjęcie do użytkowania zakończonych zadań inwestycyjnych, stosownie do zapisów pkt 7 ust. 3 część II Zarządzenia nr 0151/40/03 Wójta Gminy z dnia 31 grudnia 2003 r. w sprawie instrukcji obiegu i kontroli dokumentów księgowych.

Wniosek nr 10

Wzmocnić nadzór nad inspektorem nadzoru w zakresie sporządzania stosownych dokumentów potwierdzających przyjęcie zakończonych inwestycji i przekazywania ich w ciągu 14 dni do referatu finansowego celem ujęcia w księgach rachunkowych, stosownie do zapisów pkt 7 ust. 3 część II Zarządzenia nr 0151/40/03 Wójta Gminy z dnia 31 grudnia 2003 r. w sprawie instrukcji obiegu i kontroli dokumentów księgowych, a także mając na uwadze art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 ze zm.) i art. 35a ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148 z późn. zm.).

- *Prowadzenie obsługi finansowo – księgowej wszystkich placówek oświatowych oraz Ośrodka Pomocy Społecznej przez Urząd Gminy w Pilchowicach, czym ograniczono odpowiedzialność kierowników tych jednostek za całość gospodarki finansowej oraz pozbawiono ich możliwości wykonywania obowiązków określonych w art. 28a ust. 2 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148 z późn. zm.). Zgodnie z zapisem art. 28a ust. 2 tej ustawy, kierownik jednostki może powierzyć określone obowiązki w zakresie gospodarki finansowej wyłącznie pracownikom jednostki.*

Przyczyną nieprawidłowości było ustalenie przez Wójta Gminy w Instrukcji obiegu i kontroli dokumentów księgowych wprowadzonej zarządzeniem Nr 0151/40/03 z dnia 31 grudnia 2003 r. Urzędu Gminy jako jednostki prowadzącej obsługę finansowo – księgową wszystkich jednostek organizacyjnych gminy (w tym instytucji kultury). Na mocy Zarządzenia Nr 0151/56/04 z dnia 31 grudnia 2004 r. Wójta Gminy Pilchowice dokonano wyłączenia Gminnej Biblioteki i Gminnej Świetlicy z listy jednostek, dla których obsługę finansowo – księgową prowadzi urząd gminy.

Wniosek nr 11

Opracować rozwiązania zapewniające kierownikom placówek oświatowych i Ośrodka Pomocy Społecznej możliwość wykonywania obowiązków wynikających z art. 28a w związku z art. 35a ust. 3 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148 z późn. zm.).

Powyższe nieprawidłowości świadczyć mogą o braku właściwego nadzoru ze strony kierownictwa nad pracownikami jak też niedostatecznym merytorycznym przygotowaniu niektórych pracowników, w związku z czym należy rozważyć możliwość zapewnienia stałego podnoszenia kwalifikacji i wiedzy celem skutecznego, efektywnego wykonywania powierzonych obowiązków, mając na uwadze standardy kontroli finansowej w jednostkach sektora finansów publicznych wprowadzone komunikatem Nr 1 Ministra Finansów z dnia 30 stycznia 2003 r. (Dz. Urz. Ministerstwa Finansów z 2003 r. Nr 3, poz.13). A ponadto wyciągnąć konsekwencje służbowe w stosunku do tych pracowników, którzy przyczynili się do powstania powyższych nieprawidłowości.

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 z późn. zm.), sprawozdanie

o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, w **terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń w **zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4 ustawy** z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wnosić do **Kolegium** tutejszej Izby, w **terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.